MINISTERUL SĂNĂTĂŢII AL REPUBLICII MOLDOVA
INSTITUŢIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ
„CENTRUL MEDICILOR DE FAMILIE MUNICIPAL BĂLŢI”
Str. Decebal nr. 101V, MD-3100, mun. Bălţi
Tel. +373 231 75228; Fax.+373 231 72588,
http://cmf-balti.md/ e-mail: cmfbalti@ms.md

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
ПУБЛИЧНОЕ МЕДИКО-САНИТАРНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ „ЦЕНТР СЕМЕЙНЫХ ВРАЧЕЙ МУНИЦИПИЯ БЭЛЦЬ”
Ул. Дечебал № 101В, MD-3100, мун. Бэлць
Тел. +373 231 75228; Факс.+373 231 72588,
http://cmf-balti.md/, e-mail: cmfbalti@ms.md

ORDIN

nr. 157 din 17.09.2025

Cu privire la organizarea şi desfăşurarea activităţilor
în cadrul Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025

În conformitate cu calendarul evenimentelor Organizaţiei Mondiale a Sănataţii şi a prevederilor Programului naţional de prevenire şi control al bolilor netransmisibile prioritare în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129 din 15.03.2023, privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor în cadrul Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025,

ORDON:

1. A aproba planul de acţiuni privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor în IMSP „CMF mun. Bălţi” Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025;
2. Responsabile: Osoianu Lina – psihologă în educaţie pentru sănătate,
Vacarciuc Margarita – asistentă medicală în educaţie pentru sănătate:
2.1 Vor organiza şi desfăşura în mun. Bălţi Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025;
2.2 Vor elaborara/adapta suport de comunicare şi a materialelor informaţionale privind creşte gradul de informare şi sensibilizare a populaţiei despre schimbarea comportamentului în favoarea mobilităţii active, a transportului public şi a altor soluţii de transport curate şi inteligente (material informativ, flyer, banere pentru social media etc.);
2.4 Vor totaliza şi informa pe 24 septembrie Centrul de Sănătate Publică Bălţi, privind rezultatele desfăşurării Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025.

3. Şefele Centrelor de Sănătate (Ludmila Novac, Valentina Ciobanu, Natalia Vatamaniuc, Veronica Corloteanu-Bocancea, Silvia Marco, Larisa Belaia), şefele de secţii (Elena Antoci, Valentina Naval, Svetlana Condrea-Ivanov, Tatiana Reşchitor, Viorica Corcimaru), sefă CSPT (Osoianu Lina) şi şeful CCSM (Secrieru Alexandru):

3.1 Vor organiza şi desfăşura în subdiviziuni activităţi privind creşte gradul de informare şi sensibilizare a populaţiei despre schimbarea comportamentului în favoarea mobilităţii active, a transportului public şi a altor soluţii de transport curate şi inteligente, ceea ce contribuie la prevenirea bolilor netransmisibile;

3.2 Vor asigura participarea activă a tuturor colaboratorilor şi îndeplinirea acţiunilor preconizate, conform planului aprobat;

3.3 Vor prezenta informaţia privind măsurile realizate responsabilului în educaţie pentru sănătate către 23.09.2025.

4. Asistentele medicale:

4.1Vor organiza şi desfăşura în teritoriile deservite şi instituţiile subordonate activităţi de alfabetizare a populaţiei privind creşte gradul de informare şi sensibilizare a populaţiei despre schimbarea comportamentului în favoarea mobilităţii active, a transportului public şi a altor soluţii de transport curate şi inteligente, ceea ce contribuie la prevenirea bolilor netransmisibile.

6. Controlul prezentului ordin mi-l asum.

Director Pavel FLOREA

Ex. Osoianu Lina
Tel.: 079879534

„APROB”
IMSP „Centrul Medicilor de Familie mun. Bălţi”
Director Florea Pavel

(semnătura)

PLAN

privind organizarea şi desfăşurarea Săptămânii Europene a mobilităţii 16 – 22 septembrie 2025

Responsabil: Cabinetul educaţie pentru sănătate (CES)

Scopul: informarea şi sensibilizarea cetăţenilor mun.Bălţi privind creşterea gradul de informare şi sensibilizare a populaţiei despre schimbarea comportamentului în favoarea mobilităţii active, a transportului public şi a altor soluţii de transport curate şi inteligente, ceea ce contribuie la prevenirea bolilor netransmisibile.					
Nr. activ.	**Activităţile (descrierea scurtă)**	**Perioada de realizare**	**Responsabilii**	**Materiale necesare**	**Indicatorii de progres**
1.	Elaborare materialelor informative, multiplicarea şi repartizarea prin Centrele de Sănătate şi servicii, plasarea lor în locurile vizibile pentru pacienţi. Identificarea spoturilor video la subiect şi asigurarea derulării lor în holurile Centrele de Sănătate şi servicii.	15 – 22 septembrie	Osoianu Lina – psihologă în educaţie pentru sănătate Vacarciuc Margarita – asistenta medicală CES	Materiale informaţionale Spoturi video	Numărul de materiale informationale repartizate
2.	Mediatizarea evenimentelor promovate şi produselor informaţionale pe paginile de socializare a Centrului Medicilor de Familie Bălţi: Instagram şi Facebook	15 – 22 septembrie	Ludmila Dumbrăveanu – purtător de cuvânt CMF Bălţi	Comunicat de presă Materiale informaţionale Spoturi video	Numărul de publicaţii
3.	Alfabetizarea populaţiei despre schimbarea comportamentului în favoarea mobilităţii active, a transportului	16 - 22 septembrie	Şefii CS, CCSM şi CSPT Vacarciuc	Materiale informaţionale	Numărul de convorbiri individuale Numărul de

	public şi a altor soluţii de transport curate şi inteligente, ceea ce contribuie la prevenirea bolilor netransmisibile în cadrul convorbirilor individuale		Margarita – asistenta medicală CES		materiale informaţionale repartizate
4.	Interviu/reportaj "Sănătatea mea – dreptul meu"	15 septembrie	Medic de familie CS 1	Materiale informaţionale	Numărul de reportaje/interviu

Material informativ
către desfăşurarea Săptămânii Europene a Mobilităţii 16-22 septembrie 2025
cu tema: Mobilitate pentru toţi

Săptămâna Europeană a Mobilităţii 2025 va avea loc în perioada 16-22 septembrie, culminând cu populara Zi fără maşini.

Obiectivul campaniei este de a realiza o schimbare comportamentală pozitivă către opţiuni de transport mai curate şi mai inteligente. Aceasta oferă oportunitatea perfectă de a prezenta alternative de mobilitate durabile şi reprezintă o ocazie excelentă pentru ca actorii locali să se întâlnească şi să discute diferitele aspecte ale mobilităţii şi calităţii aerului, să găsească soluţii inovatoare pentru a reduce utilizarea maşinilor şi să testeze noi tehnologii sau măsuri de planificare.

Campania solicită accesul la opţiuni de transport durabile pentru toţi, indiferent de venituri, locaţie, sex sau abilităţi.

„Mobilitate pentru toţi!" înseamnă transport disponibil, accesibil, la preţuri convenabile, sigur şi durabil pentru toată lumea, indiferent de venit, loc, gen sau abilităţi. Cu toate acestea, mulţi oameni se confruntă încă cu neajunsuri, cum ar fi costurile ridicate sau lipsa opţiunilor de transport, care le limitează accesul la locuri de muncă, educaţie şi servicii esenţiale - acest lucru este cunoscut sub numele de deficienţă în materie de transporturi. În 2025, Săptămâna Europeană a Mobilităţii ne invită să ne imaginăm şi să construim o societate în care serviciile de transport sunt disponibile, accesibile, la preţuri abordabile, incluzive şi sigure, asigurându-ne că transportul public, mersul pe jos şi mersul cu bicicleta sunt opţiuni echitabile

pentru toată lumea. Fondul European Social pentru Climă ajută comunitățile și gospodăriile să se adapteze la aceste schimbări, sprijinind soluții de mobilitate accesibile și durabile.

Comisia Europeană a emis recomandări pentru statele membre pentru a dezvolta politici integrate care vizează reducerea sărăciei în materie de transport și promovarea unor sisteme de transport echitabile, care să nu lase pe nimeni în urmă.

Având în vedere urbanizarea tot mai mare, impactul schimbărilor climatice și instabilitățile economice, o abordare universală nu mai este viabilă. Mobilitatea incluzivă creează noi oportunități, deoarece îmbunătățește calitatea vieții și stimulează participarea economică, soluțiile inovatoare și echitatea socială prin reducerea barierelor în calea deplasării.

Un sistem de mobilitate bine conceput aduce beneficii tuturor. Serviciile, vehiculele, infrastructura și comunicarea bine planificate ajută toți utilizatorii, în special pe cei cu deficiențe fizice, senzoriale sau cognitive.

Fără bariere fizice: Asigurați-vă că vehiculele din cadrul sistemului de mobilitate sunt accesibile tuturor. Vorbim aici despre transportul public, serviciile de curse la comandă, transportul la cerere și transportul partajat. Același lucru este valabil și pentru gări, stații, hub-urile de mobilitate, trotuare, pistele pentru biciclete și alte infrastructuri de transport. Trebuie avute în vedere rampele, texturile podelelor, semnalizarea, iluminatul, suprafețele, dimensiunile și drenajul.

Comunicare clară: Utilizați o semnalizare simplă, ușor de înțeles, indicatoare de orientare, orare și planificatoare de rute. Evitați semnele prea detaliate, care pot fi complicate pentru unele persoane. Acordați atenție persoanelor cu deficiențe senzoriale și cognitive. Adoptați un limbaj și simboluri clare, simple și consecvente.

Accesibil digital: Punerea la dispoziție instrumente digitale ușor de utilizat pentru emiterea de bilete, planificarea călătoriilor și informații în timp real. Oferirea de sprijin utilizatorilor pentru a evita excluderea digitală a anumitor grupuri din societate.

Sigur și securizat: Îmbunătățiți infrastructura fizică (de ex. cu un iluminat bine adaptat) și asigurați conformitatea serviciilor digitale pentru a spori securitatea.

Un sistem de mobilitate cu adevărat incluziv oferă opțiuni de transport diverse, fiabile și la prețuri convenabile pentru toate comunitățile.

Diversitate: Oferirea unei game variate de servicii și moduri de transport și legături de transport fără întreruperi pentru a asigura accesibilitatea. Integrarea și promovarea transportului public cu rute fixe, serviciile partajate, folosirea în comun a autovehiculelor, opțiunile la cerere, mersul pe jos și cu bicicleta, pentru a oferi cele mai bune opțiuni pentru diferitele nevoi de mobilitate. Fie că este vorba de zone urbane dense sau de comunități izolate și dispersate ce se potrivește contextului local și cum se pot completa reciproc diferitele opțiuni de mobilitate

pentru a îmbunătăți disponibilitatea și acoperirea și pentru a reduce deficiențele în materie de transporturi.

Păstrarea prețurilor convenabile: Explorarea, testarea și implementarea diferitor măsuri pentru a asigura accesul egal la mobilitate și pentru a reduce povara economică asupra persoanelor și familiilor. Stimularea cooperăriia între autoritățile publice și operatorii de mobilitate pentru a încuraja reducerile de preț structurale, stimulentele financiare, subvențiile și asistența, bugetele de mobilitate, prețurile de solidaritate, închirierea de biciclete comunitare și alte sisteme similare.

Întotdeauna fiabil: Furnizarea serviciilor fiabile și informarea clară, în timp real, pentru ca oamenii să poată alege cele mai eficiente și mai durabile opțiuni de călătorie.

Experiențele de mobilitate variază de la un grup la altul. Implicarea tuturor părților interesate asigură soluții care reflectă nevoile reale.

Colaborarea cu privire la idei noi: Crearea unui spațiu și oportunități de colaborare între diferitele sectoare, iar sectorul public să acționeze ca un catalizator care să promoveze și să sprijine ideile noi. Fondul social pentru climă sprijină și încurajează soluțiile locale inovatoare pentru mobilitatea durabilă.

Context local, nevoi locale: Pentru a promova soluții de mobilitate mai incluzive, se adoptă o abordare incluzivă a participării, consultării, cocreării și planificării. Asociațiile de cartier, grupurile reprezentative și alte asociații ale societății civile organizate și ale comunităților sunt aliații administrațiilor publice și ai operatorilor de mobilitate în combaterea deficiențelor în materie de transporturi și a vulnerabilității cu privire la mobilitate.

Acceptabilitate: Luarea în considerare a diverselor norme și preferințe sociale și culturale pentru asigurarea, că serviciile, soluțiile și opțiunile de mobilitate durabilă sunt primitoare și acceptate de toți.

Mobilitatea nu ar trebui să se oprească la frontierele administrative. Cooperarea eficientă între diferitele zone geografice asigură un transport fără probleme pentru toți.

Combinarea eforturilor: Căutarea unei abordări colaborative între orașele mici, regiuni și administrațiile învecinate pentru a veni în întâmpinarea opțiunilor de mobilitate ale cetățenilor. Pentru a maximiza resursele și soluțiile, explorarea tiparelor de mobilitate, precum și localizarea și disponibilitatea serviciilor dincolo de granițele administrative respective.

Zone urbane funcționale și nu numai: Planificarea și gestionarea sistemelor de mobilitate din perspectiva unei zone urbane funcționale pentru a crea sisteme mai robuste și mai reziliente. Prioritizarea integrării multimodalității și a infrastructurii pentru a conecta eficient centrele orașelor și zonele periurbane. Analiza tiparelor de mobilitate dincolo de naveta de la domiciliu la locul de muncă și înapoi, inclusiv tiparele complexe legate de mobilitatea îngrijirii, pentru asigurea că persoanele care locuiesc în comunități rurale și mici sunt incluse și că nevoile lor sunt luate în considerare.

Raportul „Tendințe mai bune în materie de mobilitate" din 2025, publicat de EIT Urban Mobility în colaborare cu Point& Impact Hub Viena, subliniază necesitatea unei abordări mai incluzive și centrate pe persoană a mobilității urbane. Acesta dezvăluie o lacună critică, în care majoritatea sistemelor de mobilitate sunt concepute pentru un segment demografic restrâns, nereușind să răspundă nevoilor diverse ale populației îmbătrânite din Europa, ale persoanelor cu dizabilități și ale celor cu responsabilități de îngrijire. Raportul analizează peste 300 de inovații în domeniul mobilității și peste 100 de experți pentru a identifica tendințe, noi oportunități de afaceri și măsuri concrete pentru a crea o mobilitate accesibilă, la prețuri accesibile, sigură și sustenabilă pentru toți.

Populația Europei îmbătrânește, iar numărul persoanelor de peste 65 de ani este preconizat a fi în creștere, însă puține inovații în materie de mobilitate sunt concepute pentru o societate îmbătrânită sau pentru accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.

Sistemele de mobilitate trec cu vederea nevoile a peste 100 de milioane de persoane cu responsabilități de îngrijire și a 100 de milioane de persoane care trăiesc cu dizabilități.

Doar un procent mic din inovațiile în mobilitate analizate se concentrează pe turism sau sănătate, în ciuda nevoilor tot mai mari din aceste domenii.

Adoptarea unor modele de transport incluzive și sustenabile poate duce la beneficii semnificative pentru sănătate și economie, cu economii potențiale de până la 11.000 EUR de persoană până în 2050 și reduceri cu 70% ale numărului de decese în accidente rutiere.

Economii de costuri de 4.000 de euro pe cap de locuitor prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a poluării aerului și a poluării fonice datorită unei mobilități urbane mai sustenabile între 2022 și 2050. Reducerea emisiilor de CO_2 cu minus 95-96% între 2022 și 2025, determinată de o combinație de măsuri de gestionare a cererii și ofertei de mobilitate.

Împreună, haideți să transformăm fiecare călătorie și să asigurăm mobilitatea pentru toți!